Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Ч. 29 (515). Неділя, дня 21. липня 1929. Рік XI.

Адреса Редакції і Адміністрації „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ ПЕРЕМИШЛЬ, Побереже ч. 1.

Конто П. К О. в Варшаві Nr. 142.807 Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. Передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно для Америки 2½ дол. річно.

Ціна примірника 25 с.

Редактор приймає щодня від год. 11—1.

Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орган.

ТАРИФА ОГОЛОШЕННЯ
За текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 6 шпальт анонсових) 0·24 зол., для дрібних промисловців укр. інститут 0·16 зол. Дрібні оголошення по 0·15 зол. за слово, найменше дрібне оголошенне 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адміністрації по 0·10 зол. за слово Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожші. Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

НА РОЗДОРІЖЖІ.

В останніх часах доводиться нам бути знова свідками знаменних та небезпечних процесів, що відбуваються в межах нашого національного організму, а всі вони свідчать, що наш організм нездужає, всі вони є виявом упадку відпорности нашого національного організму перед атаками ріжного рода хоробливих заразків.

Виявом упадку відпорности нашого організму є *між іншим* і те, що москвофільське питання у нас сьогодня на часі.

Питання це не нове. Оно виринає у нас стало тоді, коли нас опутає дух маловірства, дух спекуляції, коли ми опинюємось на роздоріжжі, зглядно бездоріжжі, тим більше, коли в гру входить вибір таких важких справ як: ідеольоґія, світопогляд, церква, культура, моменти політичного і соціяльного характеру, тактита то що, коли національний ідеал є виставлений на прилюдну ліцитацію, коли первородним гріхом стає не духове плебейство а плебейство матеріяльне, коли орґанізмови не стає духового корму і через це зменшується запас крови; словом тоді, коли ми хорі на недокровність, стаємо податні на всякі заразливі недуги. Наш орґанізм під цим оглядом не становить виїмку. Ми бачили й бачимо, що москвофільська хороба мучила довгий час, в добу духового упадку, усі словянські національні орґанізми. Ми є свідками, як той самий московський бациль, закрашений на червоно, мучить сьогодня не лише словянські національні орґанізми; ми бачимо, як він замахується атакувати Европу, а навіть світ цілий (гасло світової „пролетарської“ революції — червоної Москви).

Та це мала потіха для нас, що ще хтось колись був, чи тепер є, такий слабий та недокровний — як ми зараз.

Близьке сусідство жерела московських заразків, криє в собі найбільше небезпек і загроз для нас, але з другого боку, та сама обставина криє в собі найбільше можливостей для нас — це жерело заразків ослабити чи знищити.

Ходить лише о те, щоби зробити наш орґанізм спосібним до ведення боротьби так з самими заразками як теж з їх жерелом.

На цьому місци хочемо сказати, що ці методи боротьби з москвофільством, що їх досі вживалося у нас, уважаємо недоцільними, нераціональними і неохоплюючими цілости питання. Они-бо спрямовували увагу нашу лише на наслідки зараження, а не зверталися проти жерела, нас-же самих не підготовляли внутрішно до видержання в цій боротьбі. Безглуздям є і булоби старатися вигублювати істнуючі вже в межах нашого орґанізму бацилі, лишаючи одночасно відкритими усі фіртки для напливу нових. Фалшиво стоїть справа, коли робиться ріжницю поміж бацилем московським, царського випуску і бацилем большевицького випуску, бо обидва вони зміряють до одної цілі. Бо, чи Москва хоче зробити собі остою для своїх заразків в кочубеївських душах (козацької „аристократії“), чи в пушкарівських душах (козацької черні) — це справи зовсім не змінює. А найважніще: не можна думати про успіх боротьби з бацилями та їх жерелом, коли не усунеться підстав в нашій власній душі для їх росту і хову.

В нашій духовій атмосфері стало увихаються і увихатись будуть ріжного рода заразки, а між ними і москвофільський — і лише від сили нашої відпорности залежить, чи кров наша допустить їх в межі нашого орґанізму.

Серед тих умовин, що запанували тепер в нутрі нашого орґанізму, тяжко є думати про успішну боротьбу з заразками.

Коли поглянемо в наше недавне хочби минуле, то побачимо, що наша традиція боротьби з москвофільством, наприклад, не дуже світла. Ми побачимо, що шлях від заперечення московської ідеї — до союзу з нею, був часом дуже короткий, що на такий перескок вистарчало часом кілька тижнів і кілька невигідних для нас ситуацій, при чому у нас заперечення московської ідеї мало характер не засадничий, а тактичний. Ми побачимо, що галицькі націонал-демократи, що вели довголітню боротьбу з москвофільством перед війною — опинилися, після війни і революції, в поважнім числі саме в москвофільському таборі.

Коли-ж ходить о всенаціональну-державницьку ідею, яка далаби нам силу протиставитись ідеї москвофільській, наприклад, коли ходить о найдення нашої правди, яка малаби силу боротись і побороти чужі правди, а між ними й московську, себто, коли ходить о той духовий корм для нашого орґанізму, що довівби до збільшення крови в ньому і через це зробивби його відпорним на заразки — то діло це натрафляє у нас саме тепер на величезні труднощі.

Духового корму у нас нема, але й того, що у нас є — ми не використовуємо. Ми затратили смак, а разом з цим у нас зменшився апетит. Все, що не є підлите партійним сосом — не може нам пролізти через горло. Люди привикли споживати корм доривочно і то корм здебільшого такий, якого вживається в часі виборчо-аґітаційнім. Не треба казати, що корм цей страшно одноманітний та нудний, а замість користи — приносить часто лише шкоду для загально національного орґанізму.

Та ми віримо в здоровий інстинкт нашої раси. Віримо в те, що нація наша на цьому степені розвитку на якому она находиться не може розплистися серед тих противенств, які шарпають нашу душу на роздоріжжі. Ми ще ніколи, як нація, не стояли перед таким тяжким вибором як зараз, ніколи не стояли ми в такому небезпечному круговороті суперечностей, ніколи завдання нашої нації не були такі великі як зараз і власне ці завдання нас підтягнуть. Ми витворимо новий тип Українця, що буде сильніщий і вартніщий від ріжних наших філів та зможе правити нашим страшним хаосом краще — своєю власною внутрішною силою, ніж всякі філи при помочі своїх метрополій.

Усвідомлення всеї величини українського питання, замість його дотеперішної примітивности та вульґарности, — і всеї його страшної трудности — замість дотеперішної дешевости та легкости — ось перша умова, без якої не мóжна думати про правильне відкормлювання національного орґанізму, без якої не можна витворити української національної ідеольоґії як розгонової сили, що змоглаб пхнути до цілі міліони.

Українська школа під постолом.

Наґінка і сам спосіб наґінки на українську мову по школах в Румунії, займає особливе місце в історії боротьби за українське шкільництво взагалі.

Перед приходом румунської збройної сили, було на Буковині 216 (проти 179 румунських) чисто українських народних шкіл; крім того 16 мішаних (україн.-рум.-нім.). Дальше: дві чисто українські ґімназії в Кіцмані й Вижниці, дві укр.-німецькі в Чернівцях і Сереті, українська приватна реальна ґімназія в Вашківцях, учительський державний семинар в Чернівцях і там-же приватний дівочий семинар, рільнича школа в Кіцмані, кошикарська в Сторожинці й Вашківцях над Черемошем, різбярська у Вижниці і врешті 4 укр. катедри на черновецькому університеті.

Сьогодня не має й сліду з цих шкіл. В цілій Румунії на всю міліонову українську людність не має ні одної української школи! Захопивши край, нова влада зразу-ж таки почала політику руйнування українського шкільництва, проголосила укр. мову „штучним витвором“, а на Українців дивиться як на Румунів, що забули свою рідну мову і тепер „повинні і мусять повернути на лоно матірної культури“. Кращих учителів вислано в „безпечні райони“, інших викинено зі служби. На їх місце прийшли Румуни.

Подібно було теж з Бесарабією. Там застали Румуни майже в кождому українському селі українську школу, що її покликала до життя українська національна революція. Літом 1918 р. удалося навіть утворити курси для учителів українських шкіл. Але цей курс тревав дуже коротко. Український шкільний комітет в Кишиневі не міг, через стан облоги, розвинути своєї діяльности. Найвидатнійші діячі покинули край а комітет втратив навіть звязок з провінцією і не знав, що діється по сільських школах. До того, годі було побороти труднощі у підготовці учителів та забезпечити школи в українські підручники. З почаку брала Бесарабія шкільні підручники з Великої України, але з приходом Румунів і в цьому ділі наступила зміна. Ось приклад: Румуни застали в білгородській пристані пароплав, на якому були українські книжки, привезені з Одеси для бесарабських укр. шкіл. Якийсь румунський старшина, обшукуючи пароплав, наказав повикидати укр. книжки в воду. Спроба видавання укр. підручників в Бесарабії не довела до успіхів. Учителі Москалі, що осталися ще по школах, робили тимчасом свою юдину роботу. І так, румунський урядник в спілці з Москалем зачали нівечити здобутки національної революції укр. населення в Бесарабії, на полі шкільництва.

Тоді зачалась невгаваюча, тяжка та затяжна боротьба за збереження чистоти нашої душі, за українських дітей, за нашу школу й виховання під румунським пануванням. 1917 рік приніс той малий успіх, що ліберальне рум. правительство дозволило вчити по народних школах, поза приписаним поділом годин, дві години тижнево української мови. З цього „права“ скористали лише деякі громади, бо затуркані учителі бояться учити української мови, оправдуючись тим, що они без окремої заплати учити не можуть.

При такому стані річей, селянство кинулось до самопомочі. Добра половина батьків учить своїх дітей українського письма, ратуючи таким чином підростаюче покоління перед неграмотністю та темнотою.

Світлий був вислід шкільного плебісциту, переведений в часі від осени 1928 року до весни 1929 року, в якому майже всі громадські ради та шкільні комітети на Буковині ухвалили введення української викладової мови, а румунської лише як одного з предметів. Коли й це не помогло, стали громади та шкільні комітети засипувати відповідними поданнями міністерство освіти і тзв. інспекторат XIV. шкільної округи в Чернівцях.

Потішаюче є це, що рух за введенням по школах української мови навчання перекинувся теж на хотинський повіт. Натомість треба підчеркнути, що не усі учителі-Українці беруть участь в цій тяжкій боротьбі за свою, українську школу.

●●●●

Українське паломництво у Відні.

(Від нашого кореспондента).

Наше паломництво приїхало до Відня в суботу, д. 6. VII на північний двірець, де очікувала його віденська українська кольонія з о. Др. Горникевичем і п. послом Сінґалевичем на чолі. Паломники зібрались в двірцевій почекальні і тут промовив до них п. Сінґалевич, витаючи земляків у Відні і висловлюючи радість віденської укр. кольонії, що може зустрінутись з так поважною ґрупою земляків, а дівчинка передала китицю квітів провідникови паломництва о. Бучкови. Приготованими автобусами удались всі паломники до замовлених гостинниць „Excelsior“ і „Continental“, де знайшли добре і відносно не дороге приміщення. По короткім відпочинку розпочалось звиджування Відня, зорґанізоване як найкраще п. Сінґалевичем при помочі провідників, наших студентів університету у Відні. Вечером паломники і віденська кольонія зібрались в церкві св. Варвари, де при мощах св. Йосафата, парох церкви о. Горникевич в ризах привитав паломників промовою (вхід до церкви був прикрашений сосновими ґірляндами і написом „Витайте“), а опісля відправив молебен при гарнім співі віденської кольонії. Як довідався Ваш кореспондент, церков св. Варвари стала осередком життя нашої кольонії, яка числить тепер около 2000 душ. Тут збираються всі наші люди, щоб покріпити душу божим і рідним словом. Сюди приходять навіть большевики в неділю і свята, не входять вправді до церкви, але на площі перед церквою ведуть свою злочинну аґітацію, розкладаючи наші нац. орґанізації на тутейшім ґрунті. Церква св. Варвари гарно відновлена і робить дуже миле враження. Парох єї о. Горникевич всіх сил докладає, щоб наше релігійне життя було достойно репрезентоване перед західною Европою. Бо треба знати, що церкву св. Варвари в осени 1928 р. Апостольська столиця наділила привілеєм відпусту і до гробу св. Йосафата приходить богато католиків з західно-европейських країв. Невтомимий о. Горникевич вміє цю обставину використати, щоб чужинців познакомити не лишень з нашою Церквою але і тісно з нею звязаною українською національностію. — Таким чином церква св. Варвари стала важною стійкою нашої пропаґанди, а єї ціллю є познайомити західний католицький світ з життям і змаганням нашого обряду. Тому і край повинен особлившу увагу звернути на церков св. Варвари у Відні. Тут ще богато треба зробити, щоб улекшити о. Горникевичеви його працю. — По молебні в церкві св. Варвари, зібрались паломники з від. кольонією на спільну вечеру в Пратері і перебули разом около 3 год. на розмові. Іменем кольонії промовляв о. парох Горникевич, витаючи паломників як парох, представляючи тяжке життя кольонії, яка ледви толєрована тепер в Австрії. Відповів йому провідник паломництва о. ректор Бучко, подякував за щире прияття у Відні і вияснив ціль паломництва: піднести престіж нащої Церкви перед католицьким світом. — Дня 7. липня, в неділю, паломники були на богослуженню в церкві св. Варвари, а пополудні звиджували далі Відень. Вечером зібрались паломники в рестарані гостинниці „Continental“, де витав їх іменем кольонії і спеціяльно робітничого товариства „Родина“ у Відні п. Мацілинський, характеризуючи життя кольонії та єї тугу за рідним краєм. І в суботу і в неділю вечером на спільнім зібранню було чисельно зібране робітництво з родинами. Зворушаючі сцени можна було запримітити: сіяючу радість наших людий, що можуть стрітитись з земляками. Один з робітників зі сльозами в очах говорив: В р. 1918 пішов я зі сином з Відня до армії, надіявся, що зложу кости в рідним вільнім краю. „Та встоятись не було сили“ — вернув я знову на чужину в надії, що бодай мої діти вернуть до рідного краю. Дня 8. рано виїхало паломництво окремими ваґонами, доставленими австр. дирекцією залізниць, до Венеції. При тій нагоді зазначую, що в неділю, д. 7. липня був у Відні еп. Хомишин в переїзді з Риму саме тоді, коли паломники їхали до Риму. — Дня 5. липня навістив Австрію страшний гураґан, який позривав дахи з домів і завалив в Австрії 13 веж церковних. Дня 6 липня навістив знову цей край страшний хмаролом з градобиттям. Саме тепер переїзджаємо через полосу, знищену градобиттям так, що з картофель, бураків і тп. тільки чорні патички стерчать. Збіже на полях столочене так, що представляє собою підстілку в стайні. Бідна та Австрія. Земля погана, урожай марний, а до того ще і градобиття.

●●●

НАША ОСНОВНА НЕДУГА.

Проїжджаючи через наше село, можна бути дуже часто свідком такого видовища: Старі люди пообсідають приспу, пакають люльки тай нарікають. І так зле, і так не добре — те не то, і тамте не такто...

Одним словом — цілий суд, ціла гурма критиків. А як хто підійде до тої громади та скаже: Панове ґазди! Давайте заложимо „Сільського Господаря“, або кооперативу — то критики як води в рот набрали. Нарешті почнуть розважати, випитувати, потакувати, признавати рацію. А як ви наставите папір: Вписуйтесь! — то так і побачите кислі міни:

— Та воно то ще не знати. Може таки ліпше так, як є. А нащо нам щось нового ітд.

І той горячо перебалакуваний та попираний проект таки й остає проектом.

Подібні образки можна найти в кождому селі. Всюди балаканина, пустомельство — а до діл — Господи, як тяжко. Байдуже якесь таке усе, що і найбільш охочому опадуть руки. Вона — ота палкість до балачки і байдужність до діл — зробила нас погноєм чужих. Замість вхопити за кріса — то наші люди говорили і говорили, балакали й бала-

L. cz. Pr. 23/29/2. Sąd okręgowy w Przemyślu Wydział karno-prasowy postanowił na posiedzeniu niejawnem po wysłuchaniu Prokuratora przy tymże Sądzie: a) zatwierdzić po myśli przepisu z art. 76-go rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 10 maja 1927 poz. 398 Dz. Rz. P. Nr. 45. ex 1927 dokonane dnia 11 czerwca 1929 r. przez Starostwo w Przemyślu zajęcie czasopisma „Ukraińskij Hołos“ Nr. 24 z dnia 16. czerwca 1929 z powodu, że zamieszczony w tem czasopiśmie artykuł p. t. „Swiato Proświty“ w ustępie od słów, „a radist rozpychała hrud“ do słów „pidniały czerwonu kałynu“ — zawierają w sobie znamiona a to występku z art. I. rozporządzenia Prezydenta Rzeczyposp. Polskiej z 10. maja 1927. poz. 399? Dzup. ex 1927, oraz b) wydać po myśli przepisu z art. 77 cytowanego na wstępie rozporządzenia zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tegoż czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie pod rygorem następstw przewidzianych w art. 60 tegoż rozporządzenia. — Sąd okręgowy w Przemyślu, Wydział VI dnia 16 maja 1929

Підпис нечиткий.

кали. Проєктів висувалося тисячі, а як прийшло до роботи — то аж жах: двох-трьох охочих, вісімдесять критиків а решта — ні тобі ні мені.

З тою недугою мусить кождий з нас боротися. Наперед у собі, потім в установах, потім в громадянстві. Партії виховули нас так, що хто добре балакає — той в гору йде. Ми байдужі — а в світі перегони у праці...

Киньмо вже раз оту навичку! І памятаймо на нашу стару приповідку: Козак мовчить — та сто дурнів навчить!

Онисько Безпалюк.

ПОВІНЬ КАР.

До богатьох болячок села, які під сучасну пору дошкулюють йому, прибуло ще одно. Хто тільки був на селі та мав нагоду балакати з нашими селянами — той мусів вже чути про те лихо — а є ним поліційні кари.

Відбувається воно дуже просто: Постерунковий приходить в село, війде на подвіре, піде поза хату, на город, до стодоли і комори — і вже половину записника виписав, а що слово — то якась інша кара на бідного, вистрашеного чоловіка. А що при цьому проклонів, крику, гармідеру і називань! Досить того, що як здалека засіріє привид „пана постерункового“ — то ціле село ходить і кождий з ляком заглядає у віконце, чи не повертає часом баґнет на його подвіре.

За щож ці кари? Хто то може знати? І гній не так смердить як повинен і гноївка не в тому місци і сміття і місток і рів і солома і вікно і стріха і бочка з водою і керниця і ведро і гак і комин і дерево і дорога і пес і буда і корова і табличка при возі і нашильник і плювачка і вправо їдь і в ліво звертай. І кождий постерунковий на інший лад хоче переробити село, а за ту всю практику мусить село платити і платити. Одна кара за другою і кінця не видко.

А вже найбільше то на наших кооперативах практикують і на наших майстрах — ремісниках. Як зачне буває „пан постерунковий“ чіплятись до ваги, до соли, до нафти, до мішків, до лямпи та ще й жадати щоби при кооперативах був „ustęp“, то кооператор не знає чого йому пильнувати.

От — такі то благодати сьогодня на селі. — *Петро Віха.*

Обовязком кождого Українця зложити бодай два рази до року даток на допомогу Укр. Інвалідам: у Зелені Свята і 1-го Листопада. Ніхто не повинен відтягатися відцього примітивного обовязку супроти тих, що жертвували собою за всіх нас!

Дописи.

Мединичі, пов. Дрогобич. Є в нашім судовім повіті село Ріпчиці. Село це має свою історію. Знане є воно ще з девятьсотих років, коли то воно перше в нашім повіті виступило проти кацапської темноти так в свойому селі як і в повіті, під проводом пароха бл. п. о. Льва Бачинського. Нераз полилась тут кров в обороні наших святих ідеалів. Село це сьогодні є найсвідомійшим селом в судовім мединицьким повіті. Є тут чит. „Просвіти“, кооператива „Єдність“, молочарня „Маслосоюзу“, кружок „Сільського Господаря“, кружок „Рідної Школи“, тов. „Сокіл“, кредитова каса, хор та амат. гурток, а все те під проводом теперішного пароха о. Панталеймона Малецького та його дружини. І жилоб це село спокійно, на втіху й велич українського народа, якби не горстка нащадків кацапщини а теперішних сельробів, яка все і всюди накидується зі своєю „культурною“ руїнницькою роботою, під проводом свойого ватажка Дяковича. Панок чи пак товариш цей кермується засадою „куди вітер дує“. Тайком перейшов на польське та виробив собі леґітимацію якусь, якою в разі арешту леґітимується, що він „рдзенни поляк“. А щоби повалити місцеву кооперативу, яка сильно розвинулась — заложив в порозумінні з директором „Рольніка“ з Дрогобича Яніцким „Кулко рольніче“, хоч в селі „польських рольнікуф“ зі свічкою шукай. Де знова треба руйнувати наші національні установи там він сельроб або кацап, а де бачить інтерес там і жидом прикидається, словом „інтернаціоналіст“ чистої крови. — Та вже найбільшою перешкодою в поширюванні сельробівської ідеї є для місцевої горстки сельробів тут., національний провідник о. Малецький. Щоби позбутися його за всяку ціну, постановили місцеві сельроби пуститися на бандитський крок — постановили усунути о. Малецького зі світа, а всім свідомим визначним громадянам вигубити коні та корови. — Заговором кермували отсі „товариші“ сельроби: Михайло Стецула, син Василя, Іван Мазурчак, син Михайла та Ілько Кобільник. Цей останній мав виконати замах. Одержаними з Дрогобича (чи не від тамошніх сельробів) ґранатами мав підмінувати плебанію, а колиб це не повелось, убити з кріса через вікно о. Малецького. Одначе сумління і боязнь не дали Кобільникові спокою так, що він дав знати поліції в Мединичах. Дня 1. липня цр. арештовано згаданих вище трох, та відставлено до судових арештів пов. суду в Мединичах. Враження та обурення громадян велике так в селі як і в повіті, бо о. Малецький є знаний як добрий національний орґанізатор.

Мальговичі, пов. Перемишль. Наше село повинно називатися хіба „Вербове“, бо тільки верб, що в нашім селі мабуть ніде нема. Де не глянь, всюди верба тай верба! А що то вже не написалося про ті верби, а наші люди ще й не думають, щоби верби замінити иншими овочевими дереваму, якіб дали нам овочі. Бо тільки подумати: У нас є около дві тисячі верб. Якби ми мали на тім місці 2000 сливок, а кожда сливка щоб дала доходу тільки за 2 зл., то наше село малоб що найменше 6000 зл. доходу. Або якби ми замісць верб викохали морви тай завели в себе шовківництво, не голодувалиб ми в зимі тай на переднівку. А чейже п. Филипчак з Самбора вже писав кілька разів в „Укр. Гол.“, яку користь дає шовківництво. Гей люди схаменіться! Рубайте верби, з котрих користи тільки, що кіт наплакав! Подумайте над тим, якби то життя лекшим зробити для наших дітей, щоб не гарували за 1 зл. цілий день на чужих ланах! Ніхто нам не поможе, як ми собі самі не поможемо. Верби в нашім селі є свідком нашої темноти, безрадности, недбальства.

Радимно пов. Ярослав. Дня 24. червня, в сам зелений понеділок, вертав я ранним поїздом з Мостиск до Радимна. На стації Медика всіла до поїзду з криком і гуком юрба парубків. Як довідався я з розмови, це були парубки з Медики, Буцова і дооколичних сіл, які працюють при залізничім торі в Сосниці між Журавицею а Радимном. Так отже дійшло в нас до того, що не шанується вже навіть найурочистіщих свят, якими є — побіч Різдва і Великодня — Зелені Свята. Так отже дійшло в нас до того, що не лишень залізничі власти не шанують наших свят, але сама українська сільська молодіж не має на стільки самопошани, щоб домагатись пошановання свого свята. Тай не може ця молодіж мати самопошани, бо її частина затратила вже зовсім людську гідність. Якийсь парібок з Медики став виспівувати такі гидкі сороміцькі пісні, що гидко було сидіти в тім ваґоні. Мені як Українцеви було подвійно сумно і соромно, бо це була українська молодіж, а чужинці, які їхали зі мною злобно підсміхались та кидали під адресою тої молодіжи такі епітети, як „дзіка банда“, „дзіч“, і тд. З розмови довідався я, що цей парібок походить з Медики. Можна з певностю сказати, що це не господарський син, але син якогось жидівського водоноса, або сільського вошобийника-волоцюги, який не вмів свої діти виховати по людськи. Очевидно і його син не знає, як поводитись між людьми, на публичнім місці. Отці парохи з Медики і Буцова повинні звернути увагу на це, бо мабуть цей вуличник медицький завжди так поводиться в ваґоні, як їде на роботу. Треба отже перестерігти парубків, щоб такого медицького виродка оминали, а не прислухувались його сороміцьким пісням. Тай ті села, Читальні, Соколи і Луги повинні звернути на це увагу і такому вошобийникови заткали немиту хавку, щоб Медики на сміх не виставляв.

Подорожний.

Чижиків, пов. Львів Дня 20. червня 1929. рано, найдено трупа замордованої в страшний спосіб женщини. Труп лежав за селом при полевій дорозі з відрубаним правим лицем разом з ухом, з розбитою головою так, що кістки з голови лежали на землі. Ціла була оббарвлена кровю, і на землі калюжа крови. Початково не можна було пізнати, що це за одна, думали що це якась чужа женщина. Коли зійшлося більше людий, то по убраню пізнали, що це Катерина Лучинська, 48-літна вдова по б. п. Борисі. Вона д. 19 червня поїхала до Львова й не була вже вернула до дому. Морду допустився господар з Чижикова, Петро Івахів 54-літний знаний крутій в цілім селі. — На Різдвяні Свята поховала згадана вдова свого чоловіка котрий був при желізничій службі в Лавочнім, зараз по похороні зголосився Петро Івахів до Катерини Лучинської, що нібито він поможе її виробити просьбу до дирекції жалізничої, щоби Катерина могла діставати якусь ренту по чоловіці. Лучинська на це охочо згодилася і по якімсь часі ренту отримала і за похорон також 160 зл. Коли вдалось Івахови одно, давай може ще вдасться і друге і намавляв Лучинську, щоби старалася о відшкодовання за першого чоловіка (бо Лучинська була вже другий раз замужна), котрий згинув на війні, а була вона зовсім бездітна. Лучинська згодилась і на це, однак Петро Івахів замість старатись о відшкодованнє за першого чоловіка Лучинської, старався о пожичку в касі для себе на її ґрунт і вже мав дістати гроші 8.000 зол. за котрі вона нічого не знала. Критичного дня були обоє у Львові нібито в справі ренти по першім чоловіці (пожички) і Лучинська щось троха пізналась, о що ходить і сказала Івахови. Але він гарненько перед нею скрутив і сказав, що незадовго буде все гаразд. Тимчасом боячись, щоби Лучинська кому не сказала, як прийде до дому, і щоби він не попався в руки поліції за ошуство — придумав її замордувати думаючи, що пропаде все, а гроші він таки з каси дістане. Плян морду був такий: вернули пізно зі Львова, потім затримав Лучинську в своїй хаті (бо Івахів мешкав за селом, 20 мінут ходу до села) нібито випили могорич, при котрім Івахів гарно до неї говорив: маєте ще час, не квапітеся, місяць світить, я вас заведу до вашого дому. І так її затримав до год. $10^{1}/_{2}$ вечером. Потім йшли обоє замісць в село, поза село і там сокирою її замордував. Під напором поліції признався до вчинку, і повандрував замість до каси по гроші, до криміналу. — Тому три тижні назад якісь незнані злодії вдерлися вікном до церкви в Чижикові і вкрали зі скарбонки 137 зол. й досі виновників не знайшли. Пропало як камінь в воду.

Нагачів, пов. Яворів. Як ми святкували Вел. Свята? В ночі з 2 на 3. V. між Нагачевом і Черниляком підрізав хтось 5 телефон. стовпів. В звязку з тим арештовано Гриця Матчишина уч. VIII. кл. ґім., його батька Миколу і Маріяна Пасічинського, ст. прав. Всіх тримано до пізного вечера в гром. уряді, переслухуючи в між часі пів села людей, що того дня їздили до Яворова. Цікавим є, що яко corpus delicti проти Г. Матчишина послужила звичайна пилка до різання, з л о м а н а і не довша як 25 цм! Але на тім ще не скінчилося. В селі сиділо двох аґентів аж до провідної неділі і тягали людей на ріжні переслухання по сам перший день Свят. Як н. пр. Мих. Демкова котрого держали около 2 год. Ціла та справа виглядає якось дуже загадочно, бо як оповідали ті, що їхали одні з перших попри підрізані стовпи, мав бути слід воза, котрого там навертали, коло стовпів була посипана паприка і сліди були, як виразився один від якогось „модного панського черевика“.

З Польщі і про Польщу.

Минулого тижня відбувся зїзд польского „Стронніцтва Хлопского“ на якому посол тої партії ґенерал Роя говорив, щоби кождий член партії справив собі однаковий мундур. Коли Роя другий раз вилазив на трибуну то делеґати стали його сильно оплескувати і кричати „хай живе ґенерал Роя“. На те Роя втихомирив делеґатів і сказав „Тихо будьте, ще не час на оплески; щойно як ми зачнемо робити чистку, тоді кричати-мете „хай живе Роя“. — В неділю дня 14. ц. м. зачався в Варшаві зїзд Поляків з ріжних країв, де Поляки живуть хочби малою громадою. Витав і приймав гостей польський президент, а говорилося на цьому зїзді богато про охорону польскої меншости в ріжних державах. На зїзд приготовились їхати Поляки комуністи з України, Московщини і Білорусі, та таких гостей не бажав собі мати варшавський комітет, що устроював зїзд. Большевики заповідали навіть, що они самі постараються, що делеґати-комуністи зявляться на зїзді. Потім видно роздумалися і пишуть лише, що такий самий зїзд Поляків они зорґанізують у себе в Москві. Хочуть видко бути більше польскі ніж сама Варшава. — Як відомо в Познані відбувається т. зв. загальна краєва вистаза. Польські ґазети кажуть, що добре булоби виставити там також таблицю, на якій булаби подана скількість запротестованих векслів. Може оно булоби добре, а може й недобре, бо такі числа як 50.122 запротестованих векслів на суму 9,941.264, в однім лише місті Лодзі, у місяці червні, або 47.771 векслів на суму 9,613.628 у травні в цьому самому місті — напевно посварилибся на смерть з тою вибагливістю та зовнішним достатком, що його показують на виставі.

Сконфісковано!

Що чувати в світі?

Большевики перетягнули струну у відношенню до Китаю (Хін). Вони стали поводитись в Китаю наче у себе в Москві і з цього приводу дійшло до сильного загострення большевицько-китайських відносин. Уряд китайський видав відозву до населення, в якій заявляє, що уважає большевиків смертельним ворогом Китаю. Одночасно післав китайський уряд письмо-ультімат до большевицького уряду, в якому заповідає, що не допустить большевицьких урядовців до нагляду і адміністрації східно-китайської залізниці, а тих урядовців большевиків, що були заняті при залізниці — арештує за ведення большевицької пропаґанди. І справді надходять відомости, що Китайці арештували уже 200 большевицьких урядовців. Затостреня відносин зайшло так далеко, що представник Китаю в Москві відкликав свою візиту у большовицького комісара закордонних справ Карахана і заявив, що з Караханом не хоче вести жадних політичних балачок про те, що діється в Китаю. Є навіть відомости, що Китай зірвав цілковито всякі дипльоматичні зносини з Москвою. В останному тижні обсадили Китайці своїм військом і своїми урядовцями цілу тзв. східно-китайську залізничу лінію. Очевидна річ, що такий сміливий виступ Китаю проти большевиків є звязаний з надіями Китайців, що новий японський уряд дасть кождочасно піддержку Китайцям — колиб навіть дійшло до збройної боротьби. Така надія оправдана, бо Японія хоче сама господарити в Азії і не хоче мати такого „помічника“ — як большевики. Скорше чи пізніще дійде поміж Японією і Москвою до війни і до неї Японія готовиться. — Большевицькі ґазети наробили ґвалту з приводу гостини шведського короля в Лотві. На злодію шапка горить — так от і большевики думають, що гостина шведського короля в Лотві, звязана є з пляном творити балтійсько-скандинавський союз, що мавби вести збройну боротьбу з большевиками.

В Анґлії з великою увагою усі прислухуються до тих промов, що їх виголошують в парляменті нові міністри і ті, що уступили. На словах заповідають нові міністри дуже богато нового; інша річ чи те все вони переведуть в життя. На всякий випадок у відношенню до Франції заповідають теперішні міністри, що Анґлія не дасть вести себе, так як це було за часів попереднього уряду, на мотузку Франції і що Анґлія не буде проволікати

ОСТАП ВИШНЯ.

КІНЬ ЧИ КОРОВА?

В ґазеті зачеплено незвичайно цікаву справу — про заміну в сільськім тосподарстві коня коровою.

Арґументи на підставі досвідів Носівської с.-г. станції дуже сильні.

Кінь у господарстві на 4 — 5 десятинах землі дає недобори.

Корова дає користь, бо й молоко буде і годувати дешевше, а робота однакова...

Одне слово:

— За корову!

І я за корову!

Геть коня; бо дорогий!

Може реготатиметесь:

— А як коровою в гості їздити?

— А як коровами весілля справляти?

Ого-го-го! Ще й як!

Треба вам, приміром, у гості до куми на хутір.

Любесенько собі з вечора підгодовуйте корівчину пійлом, чи там чимось іншим, а в ранці, як на світ благословилось, запрягаєте в візочок „красу“ чи „лусу“ і:

— Гей!

Коли це зимою, берете з собою три-чотири стручки паприки. Виїхавши за село, ви хреститеся, поперехрещуєте дітей і жінку і кричите:

— Держись!

І кладете корові стрючок...

Запевняю вас, що скоріщ, як орловським рисаком до куми доїдете...

Не забувайте тільки добре загнуздити (краще навіть на трензеля взяти) та добре правте, а то й хутір промчите, як не вдержите та у ворота не натрапите...

Це взимку.

Влітку навіть на паприку тратитись не треба!

А просто виїздите за село й починаєте разом із жінкою та старшенькими діточками:

— Ґедззз! Ґедззз! Ґедззз!

Не зчуєтесь навіть, коли й на хуторі будете!

Так само, якщо й весілля трапиться...

Позичаєте в сусідів ще дві корови і запрягаєте трійку...

На роги навішаєте дзвоники, у хвіст заплетете встяжки.

І так само: взимку — паприки, а влітку — дружби й дружки:

— Ґедззз!

І літатимуть селом весільні тачанки чи вози, як мухи...

Так, що з цього боку ніякої, як бачите, небезпеки для села нема, а сама користь...

. . . .

Корова, значить, на селі коня заміняє...

А як у місті?

Гадаю, що й тут це з успіхом можна зробити.

Справді.

Коли на селі в господарстві, де є 4 — 5 десятин землі, кінь дає самі втрати, то в місті, де візник не має й клаптика тої землі, кінь — просто руїна:

А корова — скарб...

І пасажирів возитиме, і молоко даватиме, і хазяїна не руйнуватиме.

Траплятимуться, певна річ, такі випадки:

— Ванька, вільний?

— Сейчас. Ось тільки „Марину“ видою!

Трохи, звичайно, постоїте, але потім яке задоволення!

Тепер ви їдете, і до нас звертаєтеся:

— Громадянине! Покуримо?!

А тоді:

— Громадянине! Чи не випєм молочка?! Тільки що з під корови!

І для здоровля корисно, і їхати весело...

От тільки кувати корів погано...

Але й це можна усунути...

Кальоші для них можна-ж зробити, щоб не ховзались...

. . . .

Одно слово:

— Хай живе корова!

А. П. ЧЕХОВ.

НЕВДАЧА.

Ілія Серґієвич Пеплов та його дружина Клеопатра Петровна стояли біля дверей і пильно підслухували. За дверима, в маленькій кімнаті, відбувалися, повидимому, освідчини в любові. Дієвими особами були їх донечка Наталочка і учитель повітової школи, Щупкін.

О! Клює рибка! — шепотів Пеплов і дрожав від нетерлячки, потираючи руки. — Дивись, Петровна, як тільки заговорить про почування, ти в сюж мить здіймай зі стіни образ і підемо благословити... Припечатаємо... Благословення образом — святе і незломне... Не викрутиться тоді, хочби навіть до суду подав...

А за дверима йшла така розмова:

— Закиньте ви вашу вдачу — говорив Щупкін, запалюючи сірник о свої штани в кратки. — Я цілком не писав до вас листів!

— Ну, так! Начеб то я не знаю вашого письма, — сміхом одвічала дівчина і одночасно приглядалась собі до зеркала. Я зараз пізнала. І які ви дивні. Учитель каліґрафії, а письмо у вас, як у курки. Якже ви учите писати, коли самі погано пишете?

— Гм!... Се нічого не значить! В каліґрафії головна річ не рівне письмо, а те щоб учні не забувалися. Кого лінійкою по голові удариш, кого на колінах перетріпаєш. А що рівне письмо? Пусте діло! Некрасов був письменником, а сором поглянути як він писав.

— То Некрасов, а то ви... (зітхання). Я за письменника вийшлаби з вдоволенням. Він без упину писав-би мені вірші на памятку!

— Вірші і я можу вам писати, коли бажаєте.

— Про щож ви можете писати?

— Про любов... про почування... про ваші очі... Прочитаєте... остовпієте. Сльози покотяться! А як напишу вам поетичні вірші, то дасте тоді поцілувати ручку?

— Велика річ! Та хоч зараз цілуйте!

Щупкін прискочив і витріщив очі, припав до товстої, пахучої яєчним милом ручки.

Не зволікаючи ні хвилини, Пеплов відчинив двері.

— Діти — пробурмотів він, підносячи руки і зиркаючи очима. Нехай вас Бог благословить, мої діти... Жийте..., плодіться..., розмножуйтеся...

— І я... і я благословлю...—промовила мати, плачучи зі щастя. — Будьте щасливі дорогі. О, ви відбираєте мені одинокий скарб! — звернулася вона до Щупкіна. — Любіть-же мою дочку, жалуйте її...

Щупкін роззявив рота зі здивовання та переляку. Поява родичів була така нагла та смілива, що він не міг виговорити ні одного слова.

— Зловився! Обмотали! — подумав він, мліючи з приголомшення. — Ось тобі коровай, тепер брате не вихозвнешся!

І він покірно підставив свою голову, наче хотів сказати: „Беріть, я переможений!“

— Бла... благословлю... — продовжав батько і також прослезився. — Наталочко, донечко моя... ставай побіч... Петрова давай образ!...

Та нараз батько перестав поплакувати і лице в нього перекривилось від гніву.

— Бовване! — сердито гукнув на жінку. — Дурна твоя голова! Та чи це образ?

— Ах батеньки-голубоньки!

— Що сталося? — Учитель каліґралії підвів несміло очі і побачив, що він спасся: мати Наталії зняла зі стіни замість образа святого — портрет письменника Лажечнікова.

Старий Пеплов та його дружина Клеопатра Петровна, з портретом

справи опорожнення Надренщини, як собі цього бажалаб Франція, бо Анґлія уважає, що Німеччині належить вже раз звернути їхню область. Цікаво, що проти таких думок не виступав бувший міністр закордонних справ Чемберлен, а навпаки з цими думками згоджувався і цим дав доказ своєї мудрости політичної. Куди нам ще до цього. — Анґлія на протязі останнього місяця грає велику політичну гру. Не можна сказати, що наслідків тої гри вже не було видко. Ще більше они виявляться на зверх, коли дійде до порозуміння Анґлії з Америкою. І власне для наладнання цього порозуміння хоче вибрати Мекдональд до Гувера в гості. Анґлія бачить, що Америка росте в силу і через те матиме, щораз більший вплив на долю світа, тому она хоче дійти з Америкою до згоди. А що підставою цеї згоди може бути в першій мірі обмеження зброєнь морських, то Мекдональд буде саме про це обмеження зброєнь говорити з Гувером. В цій справі говорила Анґлія з Америкою вже нераз, але на балачки в тій справі висилала она все адміралів, а якже адмірал буде щиро говорити про обмеження морських зброєнь, себто про зменшення своєї господарки. Тому між іншим не хоче Мекдональд нікого посилати, а сам хоче їхати.

З Німеччини надходять відомости, покищо несправджені, що націоналісти німецькі готуються до державного перевороту. В таке приготовання, про яке всі вже наперід знають, не можна поважно вірити, але щось оно мусить бути на ділі коли самі німецькі ґазети вичисляють тих, хто до цього перевороту приєднується. Вичислюють: сильну орґанізацію німецьку „Штальгельм“, німецьких промисловців, середних і великих хліборобських власників та народніх соціялістів. Кажуть, що переворот орґанізується під гаслами „проч з верзальським трактатом“, „проч з пляном Юнґа“. Піддержувати та поширювати ідею перевороту має теж, між іншими, університетська студентська молодь націоналістича. Ця остання відомість подобає на правду, бо саме минулого тижня відбулися вибори до проводу студентських орґанізацій м. Берліна і на 11 тисяч голосуючих віддано $7^1/_2$ тисяч голосів на лісту націоналістичну, що йшла до виборів, між іншими, з гаслом „проч з з верзальським трактатом“ та устроювала протестуючі віча та походи проти верзальського трактату. (10-ту річницю цього трактату обходили побідники світової війна — великими парадами, а побіджені жалобою).

Французький парлямент мав знова горячий день. На одному з засідань поставлено внесення, щоби уділити урядови заяву недовіря за його політику в Марокко. (Як ми вже писали в Марокку підняли Маври повстання проти Франції). Ті що поставили внесення доказували, що політика Франції в Марокко веде лише до підсичування ненависти тамошніх мешканців до Франції. Уряд боронився і перечив цьому закидові. В голосованню було 207 голосів проти уряду, а 347 за урядом. — Франція мабуть заїхала на свойому політичному возі на сліпу вулицю, коли її міністр закордонних справ Бріян на ґвалт хоче утворити Зединені держави Европи на зразок Америки. Намовляє Бріян до цього всіх і вся. Зачинає, тим разом, добиратися і до бідної Австрії і намовляє її. аби вона не приставала до Німеччини, але до Европи. Оно булоб не зле для Франції, якби так вона могла знова командувати у цих зединених державах Европи, але де то в наші часи хто повірить в таке обєднання. Звичайно, що чіплятися бритви потапаючому все вільно, а також замки на леді можна будувати не лише малим дітям, але й старим дітям.

Між Італією та Францією довший час не переводилися суперечки через те, що Франція приймала до себе всіх незадоволених правлінням Муссоліні, Італійців, що покидали свій край. Згодом Французи зміркували, що з Мусолінім краще не зачіпатись і стали заходитись аби заключити з Італією трактат дружби. Та мабуть до цього трактату не дійде, бо дорогу перегородила нова справа. А саме: Італія хоче стати одиноким власником північно-африканської области, що зветься Туніс і не хоче мати до цього жадного спільника. А власне спільником хоче бути Франція. Пропозиції Французів — Мусоліні відкидає. Створюється таким чином ще одино жерело непорозумінь та ворогування Франції з Італією, а трактат дружби буде ще довго висіти на кілочку.

На Балканах як звичайно хтось з кимось бється. Останніми часами уряджують собі Серби і Болгаре правдиве польowання одні на других. Серби підозрівають Болгарів, що вони переправляють через границю зброю і матеріяли для македонських повстанців, що виступають проти Сербії. Тому Серби стріляють кождого, хто без дозволу переступає границю. А що випадки переходів є дуже часті, бо в наслідок пошматовання, після війни, болгарської землі трафляєся часто таке, що хата Болгарина по одній стороні границі а поле по другій або наоборот, то не диво, що за останніх кілька місяців застрілили Серби на границі около 70 Болгарів. Болгаре не хотіли лишатись довжними і одні на других завзялись. Не було кому розборонити. Аж ось Анґлія і Франція доручила своїм послам в Сербії та Болгарії втихомирити посварених. Зацитькували посли посварених братів, та чи то що поможе не відомо, бо то вже нераз так було.

В Румунії арештовано на приказ уряду богато старшин, які хотіли шляхом державного перевороту усунути від влади теперішний уряд, і проголосити військову диктатуру. Серед арештованих є богато ґенералів, а між ними ґен. Анґелєску, міністер війни в теперішнім уряді, який мав стати головою нової ради міністрів. Ґазетам заборонив румунський уряд писати про цю подію, але мимо того відомости з Румунії приходять і з тих відомостей виходить, що про плян державного перевороту мав знати бувший наслідник престолу кн. Карло і він мав дати свою згоду на переворот. В перших двох днях арештовано біля 400 осіб, переважно старшин дійсної служби та резерви.

Лотва і Литва сусіди і до недавна жили в злагоді. Лотва край малий, над балтийським морем і живе майже виключно з торговлі. Аби ратувати завмираючу свою пристань торговельну Лібаву, поробила Лотва заходи, щоби відновити побудовану ще за царських часів залізничу лінію Лібава—Ромни (Ромни-місточко на Полтавщині), бо це скріпилоби рух торговельний в пристані. Та на те аби цю лінію урухомити, треба згоди між іншими Литви, бо через Литву йде ця залізнича лінія. А власне Литва не хоче згодитись на відбудову цеї лінії. З того приводу сусіди стали жити не по сусідски. Лотва звернулася до Ліґи Націй, аби вона змусила Литву до згоди.

В Персії вибухла революція. Революціонери використовують зручно загальне незадоволення населення тими змінами в звичаях перських, що їх хотів уряд силоміць завести. Уряд арештував одного зі своїх міністрів, що стояв в звязку з революціонерами.

Всячина.

Які хороби є причиною людської смерти? На 10.000 людий в році вмирає на сухоти 215 відсотків, на рака 20.3, запалення легких 18.8, недомагання жолудка і кишок 17.4, мозґовий удар 13.1, інфлюенца (ґрипа) 4.5, рожа і всякого рода інфекційні рани 2.3, кір 2.2, коклюш 2, запалення сліпої кишки 1.3, дифтерія 0.9, тиф 0.5, шкарлятина 0.2. Так бачимо, що найбільше вмирають люде на сухоти.

З адвоката — епископом. Дня 6. липня с. р. висвятив кардинал-архієпископ Парижа, Дібоа на епископа священника Петра Жерлєра. Жерлієр спершу був адвокатом в Парижі і визначився яко знаменитий бесідник і оборонець в ріжних карних процесах. В часі світової війни служив в фран. армії яко старшина. Опісля по війні вступив на теольоґію, а в 1923 році зістав священником, врешті по шістьох роках зістав заіменований епископом Люрду. Цей скорий аванс завдячує він своїй ревній суспільній праці, особливо серед католицької молоді.

Файний Іванцьо. В Чехословаччині в місті Кошицях живе цікавий хлопчик на призвище Емерих Іванцьо. Він цікавий тим, що маючи всього 5 років, знає так рахунки, якби який старий професор. Він живе у свойого стрика, бо батько подарував його ще маленьким свойому братові, котрий саме мешкає в Кошицях. Сам батько живе на Угорщині. Тепер як довідався, що то за головка в його Іванця, домагається аби брат віддав назад його дитину. Але брат не хоче. Та тут вмішався угорський уряд і жадає видачі Іванця від Чехословаччини дипльоматичною дорогою. Коби хоч не було війни через Іванця.

Машини будуть виробляти помешкання. Великий купець та підприємець в Бостоні Едвард Файлін хоче довести до злуки усі будівельні підприємства і заложити фабрику, де вироблятимуть готові доми так само як наприклад автомобілі. Готові доми можна буде перевозити і складати при помочі машин.

Смерть ученого, що володів 88 мовами. На днях помер нагло у Венеції визначний італійський дослідник мов, професор університету Альфред Тромбетті. Смерть цего ученого викликала в науковому світі щире співчуття а заразом і подив для невсипущої праці й сильної волі цеї людини, що серед несприятливих умовин життя зуміла здобути собі високу освіту й велике знання й збогатити науку цінними дослідами в области мовознавства. Тромбетті був сином звичайного міського зарібника. Ще яко малий хлопчина, що знав заледви писати й читати, навчився від свого товариша забави, Француза — його мови. У семім році життя дістав случайно німецьку граматику й протягом чотирох місяців навчився вже стільки, що міг читати німецькі книжки. В 14 році життя читав він вже без словаря латинських і грецьких клясиків. Відтак навчився від вандрівного купця перса, — що продавав килими, по перськи а в три роки пізнійше опанував вже як слід й гебрайську мову. Треба подивляти цей запал й жадобу знання у цего хлопчини, що цілими днями працює спершу довший час у стрижія, а опісля у ювілєра — а тільки ночами або у святочні дні, без нічиєї помочи вчиться ріжних мов. Батько його дуже неохотно дивиться на се, що син сліпає ночами над якоюсь там арабською граматикою, сварить на него, що за богато свічок по ночах висвічує й тратить ще й гроші на такі нецікаві речі. Одного дня случайно пізнав молодий Тромбетті славного ученого Ляндоніого, що занявся ним і покермував дальшим його життям. Він скоро покінчив вищі школи, а опісля по кількох роках на підставі праці про походження людських мов, що придбала йому в науковому світі велику славу — зістав професором університету. Тромбетті, що володів 88 мовами, був цеї думки, що всі людські мови походять від одної прамови, хотяй сучасна наука, що дослідила досі 800 мов схиляється до зовсім иншого погляду, бо ділить усі мови на пять великих родин та виводить їх рівнож від пятьох прамов. Останним його голосним твором, се відчитанне струських написів.

Кілько людей може прокормити наша мати — земля? Много вчених вже від давна журиться тим, чи не надійде колись час, що населення землі так зросте, що вона не буде в стані викормити всіх людей. На разі ся журба й страх не мають оправдання. Поверхня землі складається зі 130.8 міліонів квадратових кільометрів суші, одначе 55.9 міліонів квадр. кільометрів, а проте несповна 43 відсотків надається під управу. Мимо того на землі є ще стільки урожайного простору, якого ще не діткнув плуг, що вистарчить його для прокормлення неселення землі на цілі сотки літ. Передовсім згадати тут належить західну часть Канади. Находиться там понад півтора міліона квадратових миль урожайної землі, яка лише чекає на працю хлібороба. Ся часть краю може прокормити 200 міліонів людей. По Канаді слідує Арґентина, де лежить неуправлених 240 міліонів акрів дуже врожайної землі; у послідних часах почали там поселюватися переважно Італійці. Річно прибуває до Арґентини 50 тисяч поселенців. Таксамо й Австралія посідає великі простори неуправленої землі. У західній части сього краю моглоби удержатися около 2 міліони родин. Потреба одначе застосувати там штучне наводнення землі, що дасться легко перевести, бо земляє богата в підземні джерела. Находяться ще теж великі простори землі в Бразилії Манджурії, в Малій Азії, Сирії та Єгипті.

Незвичайний хлопчина живе в Еспанії. Він має щойно 7 літ. Незвичайність його полягає на тому, що він бачить через непрозрачні предмети. Перший раз звернув на це увагу учитель, коли малий Беніто виголошував цілі уступи з книжки що лежала перед ним зачинена. Тепер займається хлопцем специяліст лікар і він ствердив, що хлопець бачить добре все через всякий папір, матерії, металі, а лише заслона з дерев перешкоджує йому спостерігати те, що є за ними.

Скільки води паде на землю. Відповідно до обчислень метереольоґів на поверхню землі паде в виді снігу й дощу стільки води, що колиб сьої води не втягла в себе земля й колиби вона не парувала під впливом соняшних промінів, то покрилаби в протягу року цілу земну кулю верствою, що булаби груба майже один метер і важилаби 464,174.620 міліонів тон. Се значить, що на землю паде 1,272 міліонів тон води денно.

Кілько звізд є на небі. Учені обчисляють, що на небі находиться понад півтора міліона звізд, або світів, які є часто міліони разів більші від нашої землі.

Найстарше дерево на світі. Одним з найстарших дерев на світі є безсумніву кипарис, що росте на цвинтарі одного малого сільця в Мексику. Обвід цього дерева виносить 38 метрів. —Звісний дослідник природи Гумбольдт подивляв се дерево в 1803 році й оцінив його вік 5000 до 6000 літ. Сього великана оглядали пізніше ще й инші природники.

Довговічність у ріжних краях. Відповідно до статистики довговічність лучається частійше на півдні як на півночи, а причина сього є та обставина, що в полудневих краях мешканці перебувають більше на свіжім воздусі й сонцю. Коли наприклад у Болгарії жило кілька літ тому 3883 осіб, що числили більше як сто літ або; шо на сто мешканців припадає один столітний, то у Німеччині аж на один міліон мешканців найдеться один столітний. У Німеччині жило до недавна 76 столітних, у Румунії має жити 1074 столітних, у Сербії 573, в Еспанії 410, у Франції 113, в Італії 198, у Шотляндії 92 у Росії 89, у Норвеґії 23, у Швеції 10, у Бельґії 5, у Данії 2. У Швайцарії нема цілком столітних людий.

Як бачимо, то у Болгарії живе стільки столітних, що у цілій решті Европи. Покійний проф. Мечников твердив, що причиною довголітности Болгарів є уживання ними місцевого квасного молока, званого йоґурґом.

З чого складається людське тіло? Докланий розбір людського тіла виказав, що наш орґанізм складається зі слідуючих ріжних субстанцій:

Субстанції, які є головною складовою частю яйця, находяться в нашім тілі в такій скількости, кільки їх находиться в 1000 курячих яйцях. Скількість кисня й азоту нашого тіла вистарчить, щоби ті ґази, уміщені в бальоні, піднесли чоловіка у воздух. З вугля, котрий в людськім орґанімі, а переміненого в ґрафіт, можнаби зробити 780 тузинів олівців, а з заліза, містячогося в червоних тільцях нашої крови, можнаби зробити 7 великих цвяхів. Фосфору міститься в нас стільки, що вистарчилоби до зроблення 800,000 сірників. Сею скількістю трутини можнаби отруїти 500 осіб. З товщу людського тіла можнаби зробити 60 свічок середної величини. Соли находиться в нашім тілі 60 чайних ложочок. Складовою частю, яка в більший скількости входить в склад нашого тіла, є вода. Її міститься в орґанізні чоловіка середнього росту понад 40 кільоґрамів, або 56 відсотків усіх складників.

Панами землі — чоловік чи комахи. Один журнал поставив питання: Чоловік чи комахи є панами землі? відповідає він на се питання, що в дійсности комахи є панами землі. Якщо є правдою, що чоловік силою свого духа усмиряє диких звірів, то рівнож є правдою що стає він безпомічним і безрадним при надході комах. Небогато людей знає про се, як много є родів комах і як страшенно сильно множаться. Досі описано вже понад 300,000 родів комах, а число їх збільшається безнастанно. Плодовитість деяких комах перевисшає усі людські поняття. Анґлійський зоольоґ Білі обчислив, що комаха, яка живе як паразит хмелю, може вивести 13 поколінь річно. Також не менше подиву гідною є пажерливість комах. Гусильниця зїдає щоденно листя, що виносить два рази стільки що вона сама.

Господарський кутик

Чи садити цибулю - димку в загони чи в грядки?

Де садять цибулю на продаж в більших розмірах, там знають люди добре, кілько треба наробитися коло неї, заки вичиститься її з хопти. Звісно, що полотьба—це найгірша робота на цибульовім полі. В нас тяжко це тому, бо ми звикли садити цибулю в загонах в непорядку. В додатку, неодна господиня любить ще навтикати поміж цибулю іншої всячини як: моркви, редькви, бураків, фасолі і т. п. — Таке садження димки не оплатиться, бо полотьба коштує нераз більше — чим ця цибуля принесе зиску. До цього ще цибуля дрібна і пожитку з неї мало. — Зміркували це розумніщі господині і зачали цибулю - димку садити в грядки на чистому полі. Це робиться так: На гарно зоранім пухкім полі треба зробити значником рівці в які садять димку. Рядки повинні бути віддалені на 30 цм. а цибуля одна від другої 10—15 цм. Зі садженням не треба спішитися, а краще підождати, щоб земля огрілася. Коли цибуля пустить пера, треба її легко мотичками обсапати, а в місяць пізніще легко підгорнути. В цей спосіб посаджена цибуля виростає до незвичайної величини, а робота коло неї мало що коштує.

Чому молоко буває червоне?

Молоко буває червоне тоді, коли до нього дістанеться кров з тіла корови. Бувають цему ріжні причини. Часом вдарить хтось корову по вимени або кров підійде до вимени по отеленню. Часом є молоко червоне від паші (остре зілля) як козелець, водяна мята, борівкове листя, вільхові прути, дуб, шпилькові дерева і деякі лісові ростини. Коли корова дає від паші кроваве молоко, тоді буває звичайно і кровава сеч. Кровава сеч є звичайно наслідком запалених нирок. Кроваве молоко має двоякий вид; часом є однаково червоне (з паші) або лише смугами (з удару). Коли недуга походить від паші, тоді звичайно переходить легко сама. Колиж є хорі нирки, тоді треба порадитися конечно ветеринарного лікаря, бо худобина може згинути.

Щоби відстрашити воробців — на це вживають ріжних способів. Одначе ці влізливі птахи за короткий час зміркують, що їм нема чого боятись і нищать дальше пшеницю, просо то що. Доказано є, що воробці бояться найбільше сітей та їх здалека оминають. Там де знадяться воробці треба в кількох місцях запхати в землю тики, щоби троха виставали зі збіжа. Ці тики треба злучити шнурком, щоби це виглядало наче телеґрафічні дроти. Воробці думають, що ці шнурочки це покладені сіти і заздалегідь від того місця втікають. В подібний спосіб можна захоронити від воробців і вишні на деревах.

Щоби городова блоха не обідала капусти, треба зробити відвар з полину і ним кожду рослину добре покропити. Ще ліпше як полин, помагає лізоль (купити в дро-

---

в руках, стояли приголомшені, не знаючи, що їм робити та що казати. Учитель каліґрафії скористав з цього замішання і утік.

Про хлопа, що любив дуже солодке молоко.

(З лемківських казок).

Було двоє людей, жінка і чоловік. Той чоловік любив страшно солодке молоко і все, як жінка корову видоїла, він завсігди випив це молоко. І страшно спасся, був дуже товстий. Одного разу приходить до тої жінки дід і просить у неї масла. Вона йому відповідає, що нема масла, бо має такого чоловіка, що все солодке молоко випє. А той дід відповідає їй, щоби йому добре заплатила, то порадить таке, що її чоловік не буде більше молока солодкого пити і масла буде досить. Добре. І на другий день приходить той дід до її чоловіка тай каже йому:

— Дай Боже щастя!

Той йому відповідає:

— Дай Пане Боже!

Звідується той чоловік у того діда:

— Що там чувати, куди ви ходите?

А той дід йому відповідає:

— Не добре чувати! Один пан не їв нічого, лиш солодке молоко пив і зістав тівний тай мав теля.

Той ґазда дідові щось дав і дід пішов. Приходить жінка до дому, чоловік каже їй, щоби вже йому більше солодкого молока не давала, лише квасне. І вона так зробила, дала йому квасне молоко. Він квасне молоко випив, зачало в ньому гуркотіти, він застрашився, що буде телитися і думає собі: Ганьба мені буде — каже — піду відси геть.

Забрався і пішов. Іде, іде, прийшов в один ліс і найшов там чоботи, а в цих чоботах ноги були, що колись вовки зїли якогось чоловіка. І взяв він ті чоботи. Йшов, йшов аж до вечера, тай прийшов до одного ґазди та проситься на ніч. Той ґазда його приняв. Подорожний був дуже змучений, казав собі на землю постелити соломи. Ґазда йому постелив і положився спати. А тому ґазді отелилася в ночі корова і він теля вніс до хати. А теля пішло до того чоловіка тай лягло собі на соломі. Той в ночі пробудився, намацав теля при собі тай застрашився, що вже отелився. Тай утік. А ті чоботи забув, що найшов у лісі з ногами. Рано ґазда встає, дивиться, чоботи є і в чоботах ноги є, а того нема, що ночував. І каже так до жінки: Мусіло того чоловіка теля зїсти, заріжмо його, бо і нас зїсть. Тай взяли і теля зарізали.

ґерії); малу фляшочку ($^{1}/_{16}$ літри) лізолю влити до ведра води і кропити як полином. Неприємного запаху лізолю блошки дуже не люблять і скоро втікають. Посипування капусти вапном, попелом і т. п. є непрактичне, бо блошки за 2—3 дні вертають знова та їдять капусту ще з більшим завзяттям.

Новинки.

СПРАВЛЕННЯ ПОХИБОК. Просимо наших ВП. Читачів справити похибки, які через недогляд вховзнулися в попереднє 28 (515) число. А саме: Другий рядок з гори у вступній статі: замість „16. серпня“ має бути *16. липня.* Дванайцятий рядок з долини: замість „наші правди“ має бути *інші правди.*

ПРОЦЕС В БЕРЕЖАНАХ проти бувшого старшини СС-ів Петра Сагайдачного і товаришів, яким закидує прокуратор, що вони належали до таємних гуртків, визначений на 10 ц. м. Всіх обвинувачених 32 особи.

РІДКА РІЧНИЦЯ. — В цьому році припадає 20-літня річниця присуду Мирослава Січинського. Засуджено його в 1909 році, за убийство намісника Галичини ґрафа Потоцького на 20 літ тюрми.

РОЗСТРІЛЯЛИ НА ОБІЙСТЮ ЦЕРКОВНІМ в Минську 7 селян большевики за це, що они мали підпалити якийсь большевицький будинок і намовляли односельчан не платити податків большевицьких.

ШВЕДИ ПЕРЕСЕЛЮЮТЬСЯ З УКРАЇНИ. 900 шведських селян зі села Старе Шведське біля Одеси, що колись давно там поселились, повертають назад до старої своєї батьківщини, бо тепер тяжко селянам жити під большевицьким пануванням.

ЗРІВНАННЯ ЗАЛІЗНИЧИХ ЕМЕРИТІВ. Ухвалою ради міністрів з дня 4. ц. м. знесено всякі ріжниці поміж платнею австрійських, російських та німецьких залізничих емеритів і вдів та сиріт по них, а поміж емеритами польськими. Емерити згаданих трох держав побирали всього 75% платні польських емеритів. Поки що це відноситься лише до залізничників.

ВИМІНА СТАРИХ ДОЛЯРІВ. В Америці від дня 1. липня зачалась виміна старих паперових долярів на нові. Зміну цю зробила Америка тому, що старі гроші були за великі обємом і тому, що дуже богато появилося підроблених долярів. Нові гроші мають бути так зроблені, що їх не можна буде підробляти.

БЕРУТЬСЯ НА СПОСОБИ. Тому що уряд литовський замкнув щільно границі перед напливом друкованого слова, аби не допустити до аґітації проти уряду, взялися вороги Литви на спосіб. Вони пакують друковані аґітаційні летючки до фляшок і кидають їх до ріки Вілії, що пливе через Литву.

СПЕКА В НЮЙОРКУ тягне за собою богато жертв в людях. На добу умирає пересічно від соняшного удару 2 особи, а 8 відвозять до шпиталів на лікування.

ПОВІНЬ В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ. Майже ціла Сх. Галичина стала жертвою страшенних повіней, бурі та хмароломів в днях 11, 12 і 13 ц. м. Найбільше потерпіли повіти: Надвірна, Снятин, Коломия і Косів. Всі ріки Станиславівщини вийшли з берегів, а в деяких місцях вода піднеслась вище ніж підчас памятного нещастя в вересні 1927 р. Деякі повіти відрізані зовсім від світа, бо дороги і богато мостів вода зовсім знищила, а звязок телеґрафічний і телефонічний поперервала. Всі громади над Прутом залиті. Рівень води досяг там поверя 5 метрів. Мости: (залізничий) Коломия-Слобода Рунґурська, в Яблонові і Космачі, на Спасі, Косів-Кути, чотири мости Косів-Москалівка, Кути-Дудійова, Соколівка-Яворів, сім мостів в Микитинцях, Шешорах, Прокураві та Зеленім, Долина-Болехів — зірвані. — Виляли ріки: Дністер, Стрий, Свіча, Бистриця, Черемош білий і чорний, Лужанка, Луква, Сокушка і богато менших річок та потоків. Поля і села, що над водою—позаливані. Шкоди величезні. Вода опадає лишаючи за собою образ страшної руїни. Сильно ушкоджені виливами є, опріч 4-ох вище згаданих, такі повіти: Сколе, Богородчани, Долина, Городенка, Станиславів, Калуш, Стрий, Дрогобич, Самбір, Сянік, Кросно, Ліско, Березів і Перемишль. Вода на Сяні піднеслась 4 — 5 метрів понад нормальний стан. — В Тернопільщині вилила ріка Золота Липа і богато потоків. Найбільше потерпіли повіти: Золочів, Бережани і повіти, що над Дністром.

І НА БУКОВИНІ наробив буревій дня 8. ц. м. богато шкоди. Буря повиривала в околиці Вашківців старі липи з корінням наче стебелини, позривала дахи з домів, повалила збіжа на полі, рознесла сіна. Місцями упав град, що знищив зовсім засіви. — Дощі і повені, що шаліли у нас в днях 11, 12 і 13 ц. м.— захопили теж нашу Буковину. Ріка Серет виступила з берегів і залила дооколичні громади. Черновецький особовий міст забрала вода. Потік Совиця виріс за одну ніч і зробився великою рікою.

БУРЕВІЙ НА ПОЛІССІ. В околицях Пинська лютував буревій з дощем і градом, що розвалив зовсім богато господарських будинків. Тисячі гектарів гарних лісів пинського повіту буревій повиривав із корінням і страшно поломив. Овочеві сади знищені, засіви майже зовсім. По дорогах лежать повиривані дерева і здержують комунікацію. Шкоди виносять сотки тисяч золотих.

ПРИСУД НА УЧАСНИКІВ АТЕНТАТУ НА ВАЛЬДЕМАРАСА. 6. травня ц. р. обсипано Вальдемараса револьверовими стрілами коли він входив до театру. Учасників стріляння арештували, а ось минулого тижня присудив военний суд одного на досмертну тюрму, другого на 15 років, третього на 6 років, а четвертого на 4 роки.

В МОСКВІ РОСТРІЛЯЛА МОСКОВСЬКА „ЧЕКА“ Мих. Дзіковського, що мав убити Твердохліба підчас абстиненції виборчої в Сх. Галичині 1922 р. Михайло Дзіковський був родом з Любачівського суд. повіту, а 1923 р. утік з гюрми у Львові.

ПОТРІЙНИЙ МОРД ЗІ ЗАЗДРОСТИ. Адвокат Др. Блєзон в Мароко, по загодчній смерти своєї першої жінки, вженився по двох місяцях в друге з молодою 16-літною араґбкою, що приняла з цеї причини християнство. Молода жінка почала вести дуже виставне й розкішне життя, наслідуючи у всьому великопанські звичаї та обичаї. Вона витрачувала великі гроші на тоалєти, усякі забави, часті поїздки до Парижа, так що в короткому часі великий маєток її мужа почав скоро корчитись. Однак Др Блєзон працював прямо понад сили, аби вдоволити усі забаганки своєї молодої жінки, про котру був доволі заздрісний. Одного дня дістав він лист, в якому дораджувано йому, аби докладно слідкував за своєю жінкою, принайменше три дні — а тоді дізнається про неї усю правду! Він справді послухав цеї ради і четвертого дня запросив до себе на обід трьох панів, які себе зовсім не знали: французького лікаря Пільопа, богатого іспанського купця Брака й одного Араба. Пані Блєзон була для гостей дуже привітлива, однак ані одним рухом не зрадила, що ці три панове — то її любовники. Коли ціле товариство, під впливом солодкого вина, на добре розбавилось — тоді адвокат виняв нечайно револьвер і вистрілив скоро шість разів до цих трьох панів. Двох з них убив на місци, а третий вмер у шпиталю. А жінку свою — як сам признався на слідстві — не убив тільки тому, бо вже не стало йому куль.

ВИЙШЛИ НА ВОЛЮ з Перемиської тюрми ученики яворівської ґімназії: Перун і Грабовський, яких арештувано в Яворові два місяці тому назад під замітом протидержавної діяльности.

„МАРШАЛОК ПІЛСУДСКІ“ — РОЗБИТИЙ. Польські летуни, майор Ідзіковскі і Кубаля, що в суботу рано вилетіли на літаку „Маршалок Пілсудскі“ з Европи до Америки через море — мусіли серед дороги перервати свій лет. Літак опуствся на гористий остров серед моря так нещасливо, що майор Ідзіковскі згинув на місці, а майор Кубаля тяжко покалічений.

АМАНУЛА, що мусів втікати з краю, везе з собою на вигнання ні менше ні більше, а 2 міліони фунтів штерлінґів

ВІНЧАННЯ БЛИЗНЯТ СІЯМСЬКИХ. На Остр. Філіпіни живуть зрослі близнята, що мають по 21 років життя і не давно подали просьбу до цивільного уряду о дозвіл взяти собі за жінки двоє дівчат (і то сестри), що згодилися за них вийти заміж. Цивільний уряд відмовив, а міністерство справедливости признало їм право женитись, супроти чого має відбутись незвичайне вінчання.

БАНДИТИЗМ В АМЕРИЦІ І АНҐЛІЇ. Статистика подає, що в Америці за один рік було 12.000 випадків душегубства, а в Анґлії о половину менше. В самім Нюйорку було в 1928 р. 300 випадків душегубства з чого лише в 7 випадках викрили виновників.

ОГОНЬ В КУРОВИЧАХ пов. Перемишляни знищив 11 господарств. Причина огню в тому, що в хаті господаря Будриня занадто богато палено в печі і комим розігрітий був до червоности.

СУМНИЙ КОНЕЦЬ ЗАБАВИ З РЕВОЛЬВЕРОМ: Минулого тижня в суботу 19-літний хлопчина Г. Шмідт в місцевости Бісніц біля Горициї, бавився револьвером прицілюючи до фляшки, що стояла на столі. Біля стола сиділа його своячка. Нечайно вистрілив револьвер, поранив тяжко ту дівчину й вона з криком вибігла з кімнати Переляканий хлопчина влучним вистрілом позбавив себе життя а дівчину ледви чи вдасться вдержати при житті.

ЦЕРКВА ЗАВАЛИЛАСЯ ПІДЧАС БОГОСЛУЖЕННЯ. В селі Патада, на острові Сардинії, завалилося склепіннє церкви підчас богослуження. Спершу почав зі склепіння облітати груз, так що частина людий змогла з церкви утечи, однак опісля впало ціле склепіння і румовище засипало 14 жінок, з яких двоє згинуло на місці. Церква та, що походить зі XVII ст. вже давно грозила розваленням.

ЗАБОРОНА КУРЕННЯ ТЮТЮНУ. Італійський уряд видав заборону курення папіросів, циґар і файок для молодіжи понище 15 літ. За непослух будуть карати гривною 5 лірів, а рівночасно заберуть тютюн. Поліція одержала приказ строго примінювати цей закон, щоби в цей спосіб викорінити нахил у молодих хлопців чи дівчат до куреня.

ЗНОВА ІСТОРІЯ З АВТОБУСОМ. На гостинці коло Станиславова перевернувся автобус до рову. З поміж 12 осіб, які їхали тим автобусом, тяжко поранило власника цього автобусу.

СТРАШНА ГРАДОВА БУРЯ з громами пронеслась над цілою західною та середною Европою в ночі з 4 на 5 липня. Туди куди проходила знищила засіви, ушкодила безліч будинків, а богат. згоріло від громів; град убив в Німеччині двоє людей і вибив усі шиби в поїзді, що їхав з Мінхену до Берліна. Тріскаюче скло в цьому поїзді покалічило 35 осіб. В Чехословаччині спустошила градова буря поля, городи та ліси, повибивала безліч птацтва, поперервала проводи електричні і телеґрафічні, а усі потяги мали велике опізнення. Буря ця захопила Францію, Німеччину, Чехословаччину, Австрію, Польщу вище Варшави та Литву.

НЕ ОБІЙШЛОСЯ БЕЗ ЖЕРТВ — підчас святкунання в Америці ювилею незалежности Зєдинених Держав. Підчас свята в наслідок великого натовпу понесло смерть 159 осіб. З цього числа 71 згинуло від соняшного удару, 7 згинуло в наслідок вибуху штучних вогнів, а 70 згинуло від авт.

СМЕРТЬ ЧЕРЕЗ ЖАРТИ. — В часі купання на Віслі під містом Тчевом, кількох хлопців зі жартів затягнуло 8-літнього товариша і кинули на глибоку воду. Струя води знесла його в долину ріки так, що всякий ратунок був неможливий. Тіла хлопчини дотепер не відшукано.

ТИФ НА ГОР. ШЛЕСЬКУ. — В кількох громадах повіту Свєнтохловіце появилася зараза тифу. Перебіг цеї хороби є дуже острий, тому установлено сильний санітарний кордон і відмежовано ці громади.

КАТАСТРОФА НА ДВІРЦИ в Самборі, дня 9. липня, на щастя не потягла жертв в людях. Ушкоджено лише 19 ваґонів.

СМЕРТЕЛЬНИЙ ВИПАДОК підчас військових вправ трафився в Долині. При стрілянню з гармати трісла люфа і убила двох артилєристів з 24 полку полевої артилєрії: Стефана Новака і Івана Тошака.

ПІВ МІЛІОНА ВЕКСЛІВ запротестовано в Польщі в місяці травні на загальну суму 114 міліонів.

ГРІМ УДАРИВ В ЦЕРКВУ в селі Сяніцкого повіту і одну особу убив, а 4 покалічив.

УТОПИЛИСЯ В ДНІСТРІ три особи: К. Івасюк з Галича, В, Квятковська з пов. Рогатинського та улан С. Островський стаціонований в Галичі.

БАНДИТ — БОГАЧОМ. Засуджений за душегубство американський бандит, що відсиджує кару доживотя в тюрмі, дістав по батькові спадщину 250.000 долярів.

ЧУДО В АМЕРИКАНСЬКІЙ КРЕМАТОРІЇ. Сторож одної з американських крематорій доніс своїм наставникам, що на стіні появився ночію образ Христа. Прийшла комісія, пробувала змити образ при помочі води та спірту, але це показалось неможливе. Відомість про це дуже швидко рознеслась по околиці, а люде цілими масами йдуть оглядати чудо.

НА ВИЛЕНЩИНІ появилися великі стада вовків. Було кілька випадків нападів вовків на стада худоби. — Так само добрим показується той рік, на диків. Щораз частіще появляються вони в ріжних околицях.

„ОТЧЕ НАШ“ НА ГОЛОВЦІ ШПИЛЬКИ. Оден з анґлійських майстрів ювілєрських зладив таке чудо, що малесенькими буквами виложив головку шпильки так, що на ній вмістив ціле „Отче наш“, що складається з 397 букв. При цій роботі він осліп, а тепер живе з цього, що цікаві люде ходять оглядати діло цього майстра.

СКІЛЬКИ В КИЇВІ НЕПИСЬМЕННИХ? Перепис виказав, що в Києві є 482.785 душ віком від 6 –50 років. Серед них є малописьменних 22.692, а неписьменних 31.076.

КОРОЛЬ ЗАПЛАТИВ КАРУ ЗА ПСА. Анґлійський король Юрій по повороті до Льондону пішов зараз-же на другий день на прохід зі своїм псом. Підчас проходу пес вирвався і став бігати по улицях та забіг до одного склепу. За ним подався король та застав вже в склепі поліцая, що велів королеві заплатити кару та зараз-же купити ремінь і тримати пса на привязці.

З життя й мистецтва.

НАШ ТЕАТР.

Все рухливий драматичний гурток Т-ва ім. Лесі Українки в Перемишлі дав 5. ц. м. чергову виставу, відіграннням 3-дієвої комедії С. Д. в перекладі п. Марченко—„Заступи мене“.

Виставлена штука мірного покрою — сюжет не новий, черпаний майже всеціло з помолієрівських і то не дуже щасливо. Типове „кві про кво“ кинене в I. дії—товчеться досить вяло в цілій комедії, а 3 дія передбачена вже в другій і тому навіть трохи нудить... Висновок: славний, драматичний гурте, зміни лінію !...

Публіка не дописала — мається враження, що явились ті з громадянства, які не були на попередній виставі, а місто них не прийшли ті, що на попередній були — після нового українського прінципу „раз ми, раз ви — щоб нас не богато“...

Приступаючи до оцінки гри — мушу перш за все запримітити, що і тим разом обстановка штуки построєна була дуже дбайливо, та що режісер, адміністратор і інспіцієнт повинні дістати кожний з окрема що найменше по два ордери.

А тепер приступаю зі смутком і страхом (з окрема перед кращим полом) до оцінки самої гри:

На перший плян висунулась п. Скірківна в ролі Ірми. Дала дуже вдатну креацію артистки з матримоніяльними претенсіями і дрібноміщанськими калькуляціями. В кокетовання бавилась п. С. так пре-красно, з окрема так ніжно витягала обі свої лапки до аманта, що були хвилі, коли я хотів вилізти з мого рецензентського (безплатного) крісла і полізти на сцену по ті лапки.

П. Шашарівський, в ролі лікаря Ромка був як все поправний, однак не вибивався тим разом — здається режісерія абсорбувала його в некористь його власної гри. Це обосновно, бо бракло йому такої партнерки — як п. К. Марченко.

П. Дмитришин, в ролі п. Опольської — грала певно, з життям, часами тільки виявляла забогато енерґії...

П. Пельсівна, в ролі смотрика-панни, грала з великою дозою темпераменту, вроджена її пестливість (так я тільки пресумую), додавала багато чару в сценах з її сценічним батьком — одним словом — грала досить природно і тому добре.

П. І. Сенечко, в ролі Евфимії була в початках прямо знаменитою і то так в характеризації і рухах, як і грі. Згодом однак вяле темпо гри співпартнерів уділилось також їй так, що годі було відшукати в другій дії панни Евфимії з першої дії.

П. Савчак, в ролі артиста Юлька заповідався в першій дії якнайкраще — згодом однак робив враження, якби йому роля сприкрилася — не дотягав, а в збірних ситуаціях вандрував кудись думками.

П. В. Гук, в ролі Антона, був як все в „своїм сосі“ та прекрасною мімікою і дикцією дуже виділявся.

П. Гнатик, в ролі старика, почував себе недобре, грав безучастно — шкода було убирати його в ту ролю, бо з попередних його креацій запамятав я декотрі, які виказували, що з нього досить добрий актор (пане рефісер камінчик у Ваш город !).

В кінци подаю усім названим артистам до відома, що не буду їм показуватися на очі через кілька тижнів, тому хай зрезиґнують з атентату на мою мізерну особу. Час все і всьо гоїть ! — С. Н.

Надіслане.

Дяк з добрим голосом і свідоцтвом, безженний, потрібний до парохії Яблінка вижна, почта Турка н/Стр. Зголоситися до уряду парох.

Хлопця з укінченою відділовою, до науки цукорництва прийме *М. Заразка, Перемишшль,* Смольки 6.

Іспитований дяк, безженний, уміє провадити церк. хор — шукає посади. *Филип Пакутицький* с. Хзатів о. п. Олесько.

КОНКУРС.

Виділ Товариства „Бурса св. О. Николая в Перемишлі оголошує конкурс на приняття ґімназійних учеників до бурси зглядно до „Ґімназійного Інстистута“ на 1929|30. шк. р. Місячна платня в Інституті з інституцьким харчем виносить 90 зол. з бурсацьким (оскільки будуть вільні місця) 75 зол. платна з гори, натомість місячна оплата в бурсі виносить 65 зол. платня з гори. На початку шкільного року оплата на інвентар виносить в інституті одноразово 30 золол. а в бурсі одноразово 25 зол. платна при вступі. Бувші вихованки мають поновно внести подання. Залягаючі з оплатою не будуть приняті. Подання з долученою карткою на відповідь належить вносити по конець липня ц. р. до: Управи „Українського ґімн. Інститута в Перемишлі“, вул. Баштова Ч. 34. На случай приняття Виділ повідомить об цім петента.

На весіллю Стефача Наконечного 29/6 1929, в Яксманичах зібрав Іван Литвин 6 зл. 16 ґр. на Рідню Школу.

Освітний Конґрес з нагоди 60-ліття Товариства „Просвіта“ відбудеться невідклично у днях 22–24. IX. 1929 р. у Львові. Звертається увагу всім референтам, щоби були готові зі своїми рефератами. *Конґресовий Комітет.*

Іспитований дяк з добрим тенеровим голосом уміє вести хор і провадити кооперативу, пошукує посади. Зголошення Евстахій Бочарський в Баличах коло Медики, почта в місті.

Видавець і відвічальний редактор: Осип Сенечко.

З друкарні Кнолера і Сина в Перемишлі.